

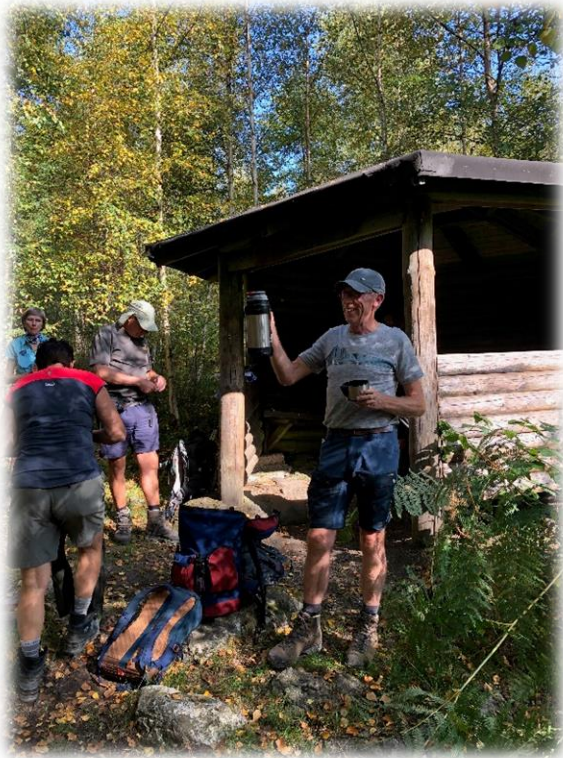
Op dit traject krijgen we af en toe te maken met een iets moeilijker terrein. Op deze plaatsen heeft men dan touwen of kabels vastgemaakt zodat de wandelaar enige steun kan zoeken. Die paar touwen of kabels kan men niet echt een Via Ferrata of een klettersteig noemen.

De geschiedenis van de via ferrata's begint eigenlijk in de Italiaanse Dolomieten. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd er in dit gebied, dat toen nog toebehoorde aan Oostenrijk) hevig gevochten tussen de Kaiserjäger (Oostenrijkse soldaten) en de Alpini (Italiaanse soldaten). Deze gevechten vonden veelal plaats in de bergen en beide partijen probeerden strategische

posities in te nemen om van daaruit de vijand te verslaan. Om soldaten en materieel op een zo veilig mogelijke manier te verplaatsen, werden er staalkabels in de bergwanden vastgemaakt. Later werden deze routes gebruikt voor recreatief gebruik. Klimmers gingen langs de staalkabels om bij klimroutes te komen die eerst moeilijk te bereiken waren en ook bergwandelaars maakten er gebruik van om zo op plekken te komen die voorheen onbereikbaar bleven voor hun. Na de Tweede Wereldoorlog werd het aantal via ferrata's in de Dolomieten uitgebreid.

De Trôs-Marets ontspringt in de Hoge Venen ten zuiden van de Baraque Michel, en mondt uit in de Warche. De Trôs-Marets dondert over slechts 6 km van 640 m hoogte naar 340 m

hoogte en heeft de allure van een echte bergrivier. De kracht van het snelstromende water sleet een V-vormig ravijn uit, met watervalletjes die over de grote kwartsietblokken heen denderen.

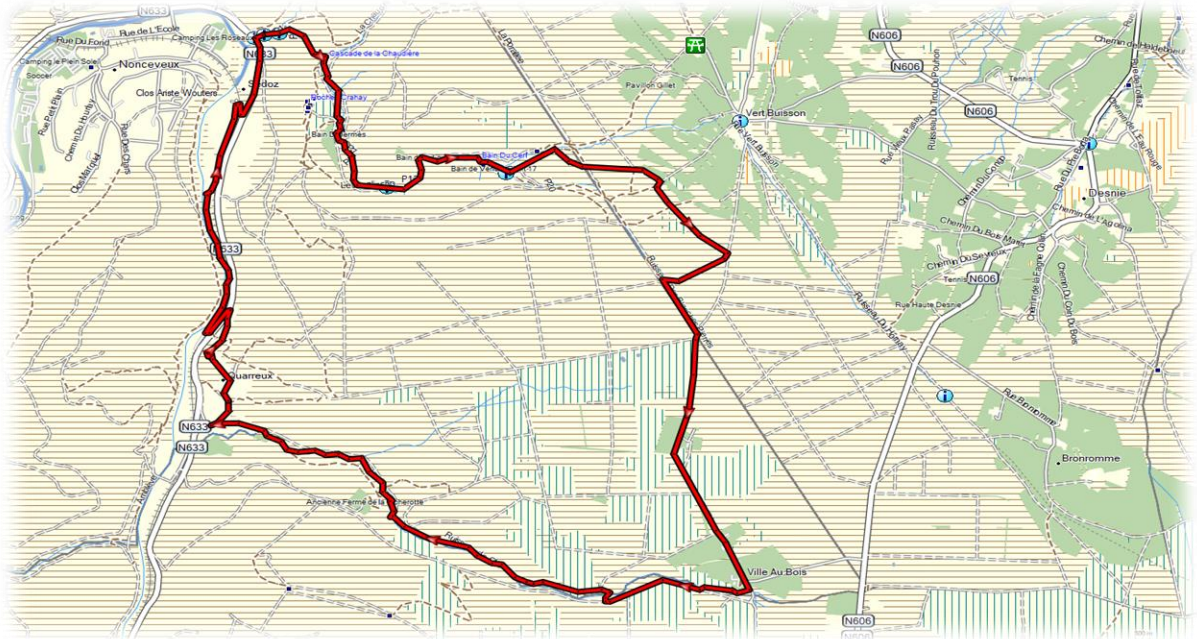

Deze avond werd er in het hotel een quiz georganiseerd en enkele deelnemers hebben hun prijs tentoongesteld in het restaurant.

Vrijdag 18 september 2020

- Wandeling : Luswandeling langs de ontstuwige riviertjes Ninglinspo en Chefna
- Gebied : Aywaille
- Afstand : 14 km
- Stijgen : 400 m
- Dalen : 400 m
- Duur : 5 uur

Vandaag doen we een van de mooiste wandelingen van de Belgische Ardennen. Het traject leidt wandelaars langsheen de Ninglinspo, een berggriviertje in de provincie Luik, doorheen

het prachtig groene heuvellandschap rond Aywaille. Een must voor iedereen die de Ardennen bezoekt.

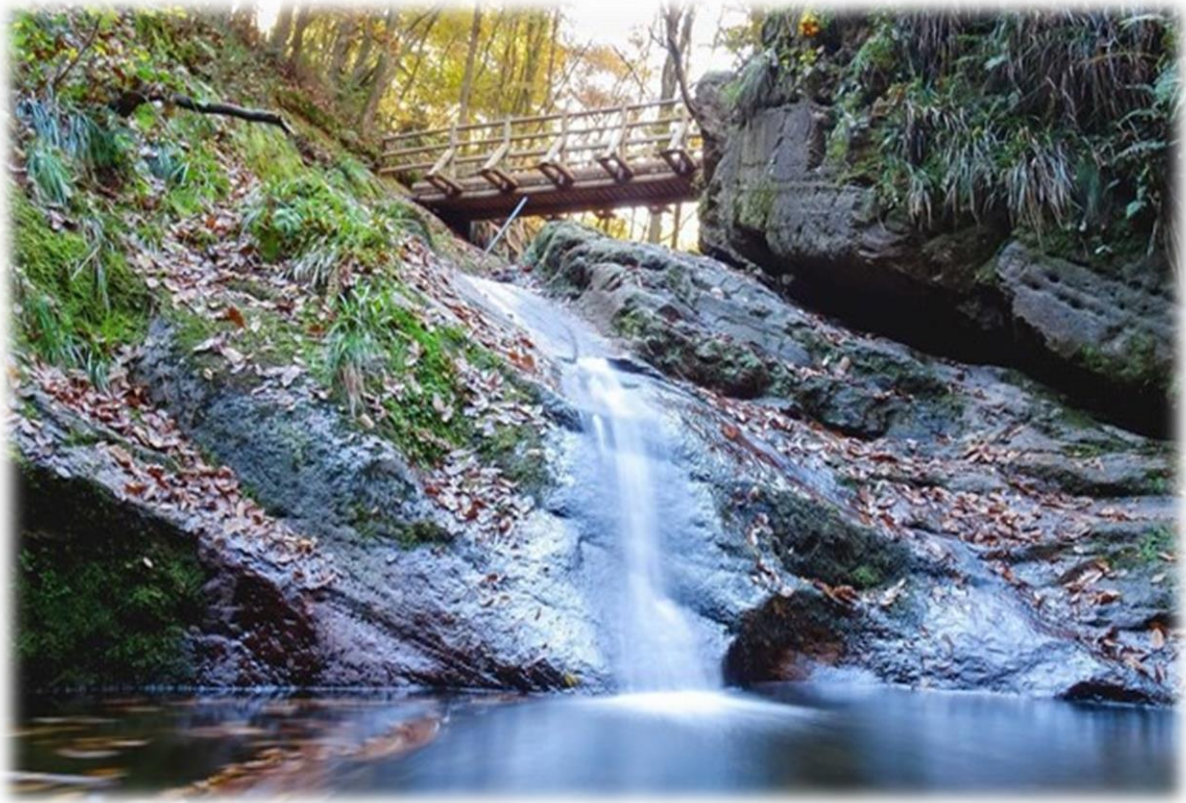
Ninglin-wat...?! Jaja, de Ninglinspo. Ning (als in: dingue), Lin (als in: lapin) en Spo (als in... Nu ja, Spo, met de O van 'cadeau'). De Ninglinspo is het enige bergriviertje dat ons land rijk is, en is tegelijk de benaming van de wandeling die er langsheen loopt.

Het is zonder twijfel één van de mooiste wandelingen die je in de Belgische Ardennen kunt afleggen. Iedere zichzelf respecterende wandelaar moet minstens één keer langsheen de Ninglinspo hebben gewandeld.

De loop van de Ninglinspo daalt van 420 meter naar 170 meter, is 3 kilometer lang en heeft hierdoor een gemiddeld verval van 8%. Ze overbrugt een hoogteverschil van 250 meter.

De Ninglinspo is wel degelijk een bergrivier, ook al is het een kleintje. Dit wil zeggen dat er langsheen het parcours waterbekkens zijn, waar je even met de voeten het water in kan. De watervalletjes zijn uiterst charmant en banen hun weg doorheen de rotsen.

Deze wandeling is best wel uitdagend. Veel klimmen en dalen en soms is het even zoeken welke richting je nu precies uit moet. Maar verdwalen is praktisch onmogelijk.

De merkwaardige naam 'Ninglinspo' is het gevolg van een schrijffout van Franse cartografen die een flink aantal plaatsnamen verdraaiden in het 'Ourthe-departement' welke in 1876 bij ons gecreëerd werd. Zij verwisselden de naam van de stroom met de naam van het stuk grond daar waar de beek in de 'Amblève' stroomt.

Even voorbij de bron van de Ninglinspo steken we een hoogplateau over naar en ander, al even mooi, riviertje de Chefna. De Chefna is een zijrivier van de Amblève. Vroeger heeft

men in het rivierwater naar goud gezocht. Er is ooit goud gevonden, maar het was een kleine hoeveelheid. De opbrengst bedroeg 0,40 gram goud per ton gesteente.

Tot 1849 waren de meeste Schotse hooglanders zwart van kleur. Het verhaal gaat dat in de jaren 1840 koningin Victoria een bezoek bracht aan de Schotse hooglanden en toen haar voorkeur uitsprak voor de rode dieren. Ze vond deze simpelweg mooier. Ze gaf het bevel om meer rode Hooglanders te fokken. Naast zwarte en rode komen er ook blonde varianten voor. Een volwassen stier weegt 800 kilo en een koe 500 kilo. Schotse hooglanders kunnen tot achttien jaar oud worden.

We keren terug naar de parking via de oevers van de Amblève. De rivier ontspringt in de plaats Honsfeld in de gemeente Büllingen (Luik), op 640 m boven de zeespiegel. De Amblève mondt uit in de Ourthe nabij Comblain-au-Pont. De vallei van de Amblève wordt gezien als een van de mooiste gebieden in de Hoge Ardennen.

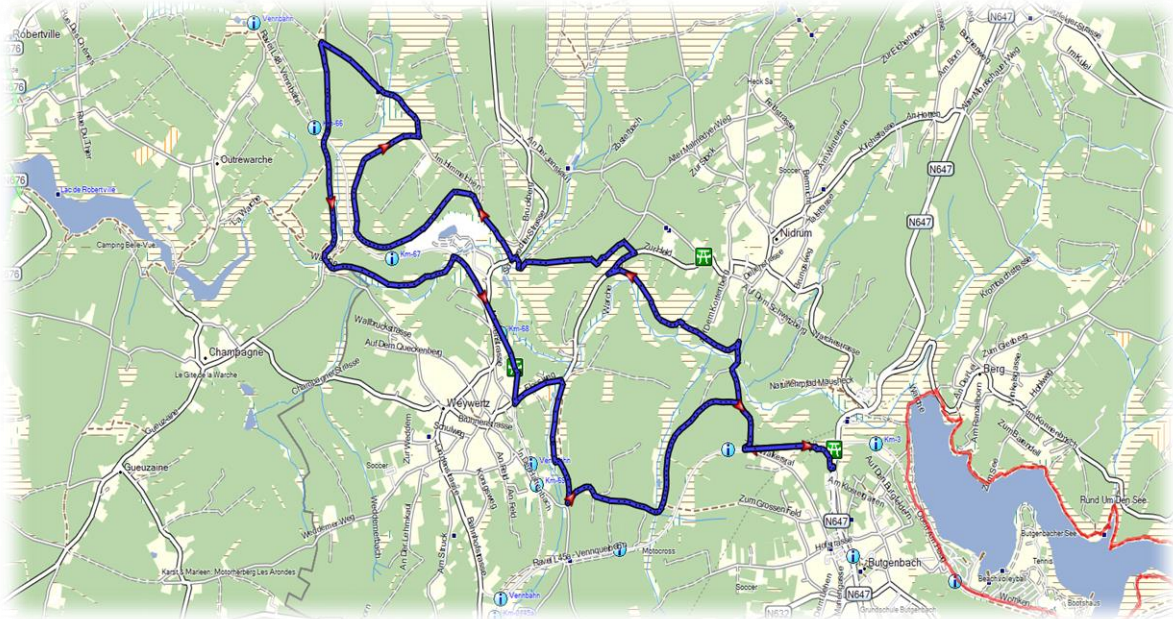
Volgens de legende zijn deze kwartsietstenen de resten van een molen die de duivel zou hebben gebouwd voor een molenaar die zijn ziel aan de duivel had verkocht. De molenaar werd gered door zijn vrouw die verhinderde dat de molen zou draaien. De duivel barstte in woede uit, vernielde de molen en doodde de vrouw. Men zegt dat als je goed luistert, het gehuil van de arme man nog altijd te horen is. Dit gebied noemt men Fonds de Quarreux.

Een warrelknoest is een tumorachtige aangroei. Dit kan ontstaan bij een plaatselijke "kwetsuur" van een boom door het afbreken van een tak, een bacteriële infectie, een schimmelaantasting of insectenvraat. Als reactie gaat de boom op die plaats "woekeren", een gezwel vertonen. Warrelknoesten komen vooral voor bij Berk, Eik en Es. De bomen zelf hebben er geen last van en kunnen tientallen jaren ongehinderd verder groeien. Houtbewerkers vinden woekeringen niet slecht, zij houden van warrelhout. Dat scheurt minder gauw, is mooi en exclusief, want zeldzaam en dus duur. In Amerika zijn warrels gevonden van bijna acht meter doorsnee, woekierend rond de metersdikke stam van een sequoia

Zaterdag 19 september 2020

- Wandeling : Luswandeling in de Warchevallei tussen Bütgenbach en Weywertz
- Gebiet : Bütgenbach
- Abstand : 14 km
- Stijgen : 200 m
- Dalen : 200 m
- Duur : 5 uur

We vertrekken in de buurt van ons hotel in Bütgenbach. Het is een gevarieerde wandeling langs beide oevers van de Warche afgewisseld door wandelpaden door de bossen en door de velden en weiden.

De grote kale inktzwam kan gedurende het gehele jaar aangetroffen worden. De zwam wordt na rijping zwart. De jonge zwammen zijn eetbaar. Maar pas op, na het nuttigen van de inktzwam in combinatie met alcohol zullen allerlei onaangename lichamelijke verschijnselen optreden. Het consumeren van alcohol dient dan ook gedurende twee dagen na het eten van de zwam vermeden te worden. In de tijd dat men nog schreef met een ganzenveer maakte

men inkt door deze zwam op een bord te laten vervloeien, het nat af te gieten en wat Arabische gom en nagelolie toe te voegen en te schudden.

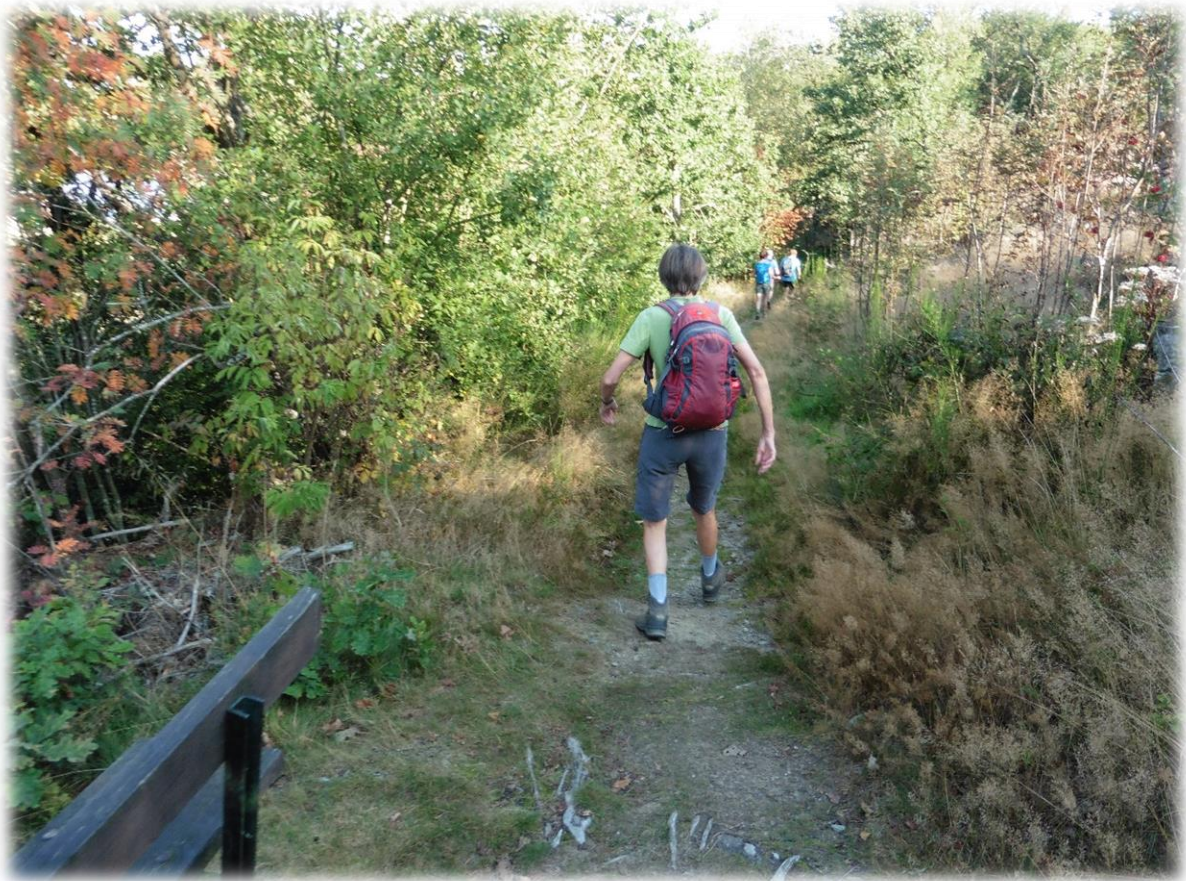
De vliegenzwam is een opvallende paddenstoel die algemeen voorkomt in de lage landen. De paddenstoel is licht giftig maar de ernst hiervan valt meestal best mee.

Deze keer hebben we geen enkele vos gezien, al zitten er hier wel en zijn ze niet al te schuw. Vossen jagen solitair, meestal 's nachts en in de schemering, maar in onverstoorde gebieden

jaagt hij liever overdag. De vos eet bijna alles. Hij kan hard rennen, tot zestig kilometer per uur, alhoewel zes tot dertien kilometer per uur de normale snelheid is.

De prooien van de vos zijn meestal kleine en middelgrote prooidieren, zoals grote kevers, muizen en andere knaagdieren, konijnen, hazen, vogels en eieren, regenwormen en zelfs

egels. Ook vruchten en bessen (vooral bramen) worden gegeten, evenals aas, placenta's en afval. De vos negeert kikkers en padden en vindt mollen en spitsmuizen niet lekker.

Dagelijks moet een vos ongeveer vijfhonderd gram aan voedsel binnenkrijgen. Een vos doodt soms meer dan hij nodig heeft. Vooral op plaatsen waar meerdere prooidieren op elkaar zitten en niet kunnen ontsnappen, kan hij een ware slachtpartij aanrichten, bijvoorbeeld in kippenhokken.

Het territorium van de vos kan tot 12 km² bedragen, al naargelang van voedselaanbod, veilige nestplaatsen en dergelijke. Hun biotoop wordt afgebakend met geursporen, voornamelijk urine en uitwerpselen. In het wild kan de vos zo'n tien jaar oud worden. De meeste vossen worden echter niet ouder dan 3 jaar. Jacht is de voornaamste doodsoorzaak. Ook worden veel vossen slachtoffer van het verkeer. Ziektes waaraan vossen kunnen lijden zijn bijvoorbeeld schurft en hondsdolheid.

We komen voorbij een oude steengroeve waar zich nu een klein meertje heeft gevormd.

Het akkerklokje komt vooral voor op vochtige, voedselrijke grond in bermen, langs spoorwegen en heggen en soms ook in en langs bouwland.

Het hotel Le Vieux Moulin, gelegen in Weywertz langsheen de Warche, werd in 1834 gebouwd als graanmolen. Het rad is niet meer aanwezig.

Alle wandelingen heb ik op voorhand verkend tijdens de lockdown in de coronaperiode. Ik had wel toelating gekregen van de overheid om deze wandelingen te gaan verkennen.

Ongeveer honderd kilometer hebben we de afgelopen week afgelegd. De weergoden waren ons goed gezind. We hebben geen regen gehad, enkel maar zon en aangename temperaturen.

De laatste avond doe ik nog een allerlaatste briefing. Na de briefing vraag Martine het woord. Zij leest een tekst voor die de deelnemers stiekem hadden geschreven tijdens de wandelingen.

Hieronder leest u de volledige tekst.

Ludwig,

je wilde vliegen naar Corsica, maar daar tierde welig Corona. Dus nam je ons mee naar de Ardennen om daar de prachtige natuur te verkennen. Mooie wandelingen door wouden en venen over vlonderpaden, doorspekt met humor en historische verhalen. Klimmen en dalen langs barrages en rivieren en dit om die joelende bende te plezieren. Ludwig, misschien ben je niet zo ambitieus, je bereidde alles voor minutieus. Zelfs maman kon de pret niet bederven, en Elio speelde zijn rol met verve. Nee, niets kon deze week verknallen. Dus ik zeg je, in naam van allen, met één woord, 't was "reuzegoe", bedankt voor alles, merci pour "tout".

Wel, het was voor mij een eer om deze zeer toffe groep te mogen begeleiden. Ik heb er veel plezier aan beleefd. Dank aan de groep voor de mooie geschenkjes en het drinkgeld. Dit laatste had niet echt gehoeven maar het doet toch plezier.

De blaren en de kleine verwondingen die jullie hebben opgelopen zullen spoedig genezen.

Misschien zien we elkaar ooit nog weer.

Andere reisverslagen van deze jongen kun je terugvinden op www.ludwigdhaese.be

Ludwig D'Haese

benaltijdweg@gmail.com

Tekst

Ludwig D'Haese

Foto's :

Ludwig D'Haese en andere groepsleden